

НА ЗЯМЛІ ЧЭХАСЛАВАЦКАЙ

У час знаходжання на гэцінай чэхаславацкай зямлі высокі савецкі госці наведваю многія прадпрыемствы і сельскагаспадарчыя кааператывы ЧССР. Усюды яму была ака-

зана цёплая і дружалюбная сустрэча.
Пасля заканчэння візіту ў Празе была падпісана сумесная савецка-чэхаславацкая заява. У гэтым дакуменце было падкрэслена, што візіт у Чэхаславакію партыйна-ўрадавай дэлегацыі Савецкага Саюза і перагаворы партыйна-ўрадавых дэлегацый СССР і ЧССР зноў прадэманстравалі ідэйнае і палітычнае адзінства двух братніх народаў і Камуністычных партый, непарушную дружбу народаў Савецкага Саюза і Чэхаславакіі.
7 верасня мільёны савецкіх людзей слухалі на маскоўскаму радыё і глядзелі па тэлебачанні выступленне Мікіты Сяргеевіча Хрушчова аб паездцы ў краіну чэхаславацкіх сяброў.

Як наведвалася ўжо ў нашай газеце, у Чэхаславацкую Сацыялістычную Рэспубліку ездзіў Першы сакратар Цэнтральнага Камітэта КПСС, Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў. Яго візіт быў звязаны з 20-годдзем славацкага нацыянальнага паўстання. 29 жніўня ў горадзе Банска-Быстрыца—цэнтры нацыянальнага паўстання—адбыўся шматтысячны мітынг. Сюды прыехалі праслаўленыя савецкія і чэхаславацкія камандзіры, якія кіравалі баявымі часцямі і партызанскімі атрадамі ў час барацьбы з акупантамі. Цёпла сустрэтыя прысутнымі, на мітынгу выступілі Прэзідэнт Чэхаславацкай Рэспублікі Антанін Новатны і Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў.

Наведанне М. С. Хрушчовым міжнароднай выстаўкі будаўнічых і дарожных машын

7 верасня міжнародную выстаўку будаўнічых і дарожных машын і сродкаў механізацыі будаўніча-мантажных работ у Лужніках наведваў Старшыня Савета Міністраў СССР таварыш М. С. Хрушчоў.

У выстаўцы будаўнічай тэхнікі прынялі ўдзел 19 краін. Яны прадставілі тры тысячы экspanатаў. За пятнаццаць дзён выстаўку наведалі звыш мільёна масквічоў, савецкіх і замежных гасцей сталіцы.

Т О Л О С Р А Д З І М Ы

№ 57 (842)
Верасень
1964 г.
Цана
2 кал.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

АГНІ ПАЛЕССЯ

Яшчэ некалькі дзён назад гэта быў звычайны палескі пейзаж: лясныя далі, невялікая вёска сярод збажыны, аўтамашыны на дарогах. Потым, нібы раптам, над лесам паўстала мачта высакавольтнай лініі электраперадачы. За ёй другая, трэцяя. Ад яе да вёсак разбегліся слупы. Прайшло яшчэ некалькі дзён, і на іх павесілі правады. А потым, у адзін з вечараў, калі патухла зара, над палескімі вёскамі ўспыхнула новая, электрычная зара; яшчэ некалькі калгасаў атрымалі танную энергію ад Васілевіцкай ДРЭС.

А дзесьці на другім канцы Палесся, пад Целяханамі, яшчэ ў некалькіх сёлах загарэліся яркія агні Бярозаўскай электра-

станцыі. З кожным днём усё больш загарэла на Палессі электрычных зарніц.

З кожным годам мяняе сваё аблічча Беларускае Палессе, усё больш характэрным робіцца для яго прамысловы пейзаж, усё больш шырока ўваходзіць у быт чалавека электрыч-

лася закладка трэцяга. Гэта трэці індустрыяльны раён палескага краю. Па сутнасці новымі гарадамі сталі за гды Савецкай улады Пінск і Мазыр. Гэта студэнцкія цэнтры краю, кузні кадрую маладых спецыялістаў розных прафесій.

Новы, чацвёрты прамысловы раён расце і на ўсходзе Палесся—Светлагорск. Энергія, якую вырацоўвае Васілевіцкая ДРЭС, дала магчымасць не толькі электрыфікаваць сельскую гаспадарку гэтай зоны, але і выкарыстаць яе для новых заводаў і фабрык рэспублікі. Да канца гэтага года ў Светлагорску ўступіць у строй першая чарга кордавага камбіната.

Таксама бурна развіваецца тут і сельская гаспадарка. Экскаватары, якія асушаюць балоты, — гэта таксама характэрная дэталі сённяшняга Палесся. Новыя і новыя сотні гектараў асушаных тарфянікаў перадаюцца калгасам і саўгасам, якія засяваюць іх пшаніцай, цукровымі буракамі, кукурузай. Працягваецца і вялікая работа па спецыялізацыі сельскай гаспадаркі палескага краю. Ён паступова ператворацца ў край інтэнсіўнай мясной і малочнай жывёлагадоўлі.

Такія будні Палесся, краю легенд і паэтычных паданняў. І той, хто жыў на Палессі, абавязкова чуў старыя паданні аб скарбах на балотах, знайсці якія нібыта можна было па блакітных агеньчыках. Але нікому не даваліся ў рукі гэтыя зачараваныя скарбы. І вось настаў гэты час, калі адзін за другім пачалі «давацца ў рукі» скарбы палескіх балот. І зрабіў гэта савецкі чалавек. Шчодрар на скарбы тутэйшая зямля. Дары Палесся пачалі служыць людзям, іх дабрабыту і шчасцю.

На тэрыторыі ДРЭС

насць, на палях паяўляецца ўсё больш розных машын.

Давайце хоць бы бегла пазнаёмімся з прамысловай картай савецкага Палесся. Яна гаворыць аб велізарных зменах у гэтым былым краі галечы, балот і адыходнікаў.

Брэст — заходнія вароты СССР. Цяпер гэта сучасны горад, горад новабудуляў і студэнтаў. Не так даўно тут уступіў у строй яшчэ адзін завод па выпуску газавых пліт. На ўсход ад Брэста, у Жабінцы, дымаць высокія коміны цукровага камбіната. Гэта новы індустрыяльны раён Палесся.

Другі з іх — Бярозаўская ДРЭС, адна з буйнейшых цеплавых электрастанцый рэспублікі. З кожным годам яна становіцца больш магутнай. Тут працуюць аграгаты ў 150 тысяч кілават. На чарзе мантаж аграгатаў у 300 тысяч кілават.

Сапраўды кладоўкай багаццяў аказалася палеская зямля каля Старобіна. На базе велізарных запасаў калійных солей тут пабудаваны магутны камбінат па вытворчасці ўгнаенняў. Будуецца другі камбінат, пача-

Хроніка Хроніка

◆ З Кабула ў Маскву вярнулася савецкая ўрадавая дэлегацыя, якую ўзначальваў першы намеснік Старшыні Савета Міністраў СССР А. М. Касыгін. Яна знаходзілася ў Афганістане па запрашэнню афганскага ўрада і прыняла ўдзел ва ўрачыстасцях з выпадку адкрыцця пабудаванай пры садзейнічанні Савецкага Саюза аўтамабільнай магістралі праз горны хрыбет Гіндукуш.

◆ Вечар, прысвечаны Міжнароднаму дню салідарнасці журналістаў, адбыўся ў Мінску. У клубе журналістаў сабраліся работнікі газет, часопісаў, выдавецтваў, радыё і тэлебачання. Яны выказалі сваю салідарнасць з прагрэсіўнымі журналістамі ўсяго свету.

◆ Да 1 верасня калгасы і саўгасы краіны скасілі збожжавыя і зернебабовыя культуры на плошчы ў 91 мільён 900 тысяч гектараў, што складае 74 працэнты да плошчы псеўму. На 75 мільёнах гектараў скошанае збожжа абмалочана.

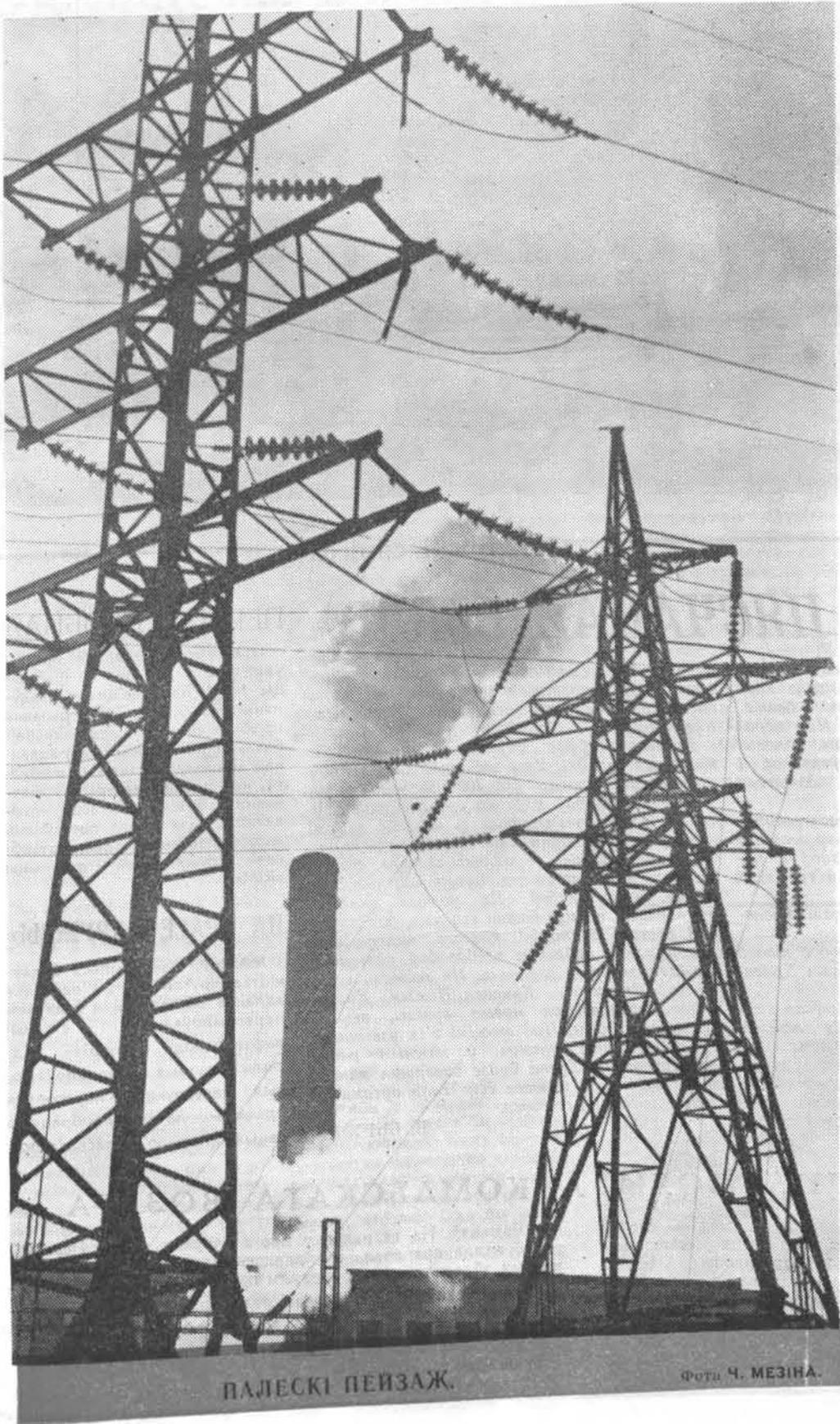
◆ У адпаведнасці з законам аб усеагульным ваенскім абавязку міністр абароны СССР Маршал Савецкага Саюза Р. Я. Малиноўскі загадаў звольніць з радыё Савецкай Арміі, Ваенна-Марскога Флоту, пагранічных і ўнутраных войск у запас салдат, матросаў, сержантаў і старшын, якія выслужылі ўстаноўленыя законам тэрміны абавязковай ваеннай службы.

◆ У Мінску пачалася штогодняя навуковая канферэнцыя Цэнтральнага навукова-даследчага інстытута механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі нечарназёмнай зоны СССР. У яе рабоце прымаюць удзел прадстаўнікі навуковых і навучальных устаноў, канструктарскіх арганізацый і зямельных органаў, старшыні калгасаў і дырэктары саўгасаў многіх раёнаў краіны.

◆ Паўмільёна экскурсантаў наведалі радзіму Ул. І. Леніна—Ульянаўск з вясны 1958 года. Толькі ў гэтым годзе тут набыла больш 105 тысяч чалавек з усіх канцоў Савецкага Саюза і з многіх замежных краін.

◆ Вырабы шклозавода «Нёман» даўно ўжо ведаюць у многіх замежных краінах. Нядаўна атрыман заказ з Англіі. Адной гандлёвай фірме гэтай краіны спадабалася прадукцыя беларускіх майстроў. Яна пажадала набыць 423 тысячы чарак і 150 тысяч фужэраў з люстраным пакрыццём.

◆ Пяціпавярховы дом за 18 дзён — такая рэкордная скорасць дасягнута на самым дасканалым у Маскве будаўнічым канвееру — пляцоўках Першага сталічнага домабудуўнічага камбіната.

ПАЛЕСКІ ПЕЙЗАЖ.

Фоты Ч. МЕЗІНА.

Хроніка Хроніка

ПЕРАМОЖНЫ ШЛЯХ САЦЫЯЛІЗМА

ГЕТА сказаў неяк: статыстычныя лічбы не кіруюць светам, а паказваюць толькі, як свет кіруецца. З гэтым нельга не згадзіцца. Лічбы раскрываюць складанасць эканамічных, палітычных і ідэалагічных працэсаў, якія адбываюцца ў нашым жыцці. Яны — аб'ектыўныя рэгістратары фактаў.

Зборнік іменна такіх лічбаў выпусціла нядаўна ў свет выдавецтва «Эканоміка». У кароткім даведніку, падрыхтаваным калектывам супрацоўнікаў аддзела інфармацыйнага Інстытута сусветнай эканомікі і міжнародных адносін пад кіраўніцтвам кандыдата эканамічных навук В. М. Шамбергера, змяшчаецца арыгінальны пазнавальна-каштоўны матэрыял. Гэта кішэннага фармату кніжка «Сусветная эканоміка» — свайго роду статыстычная энцыклапедыя ў мініятуры.

Аб чым жа паведамляюць лічбы новага даведніка? Перш за ўсё аб тым, што свет сацыялізму распаўсюджаецца, а свет капіталізму звужаецца. Сацыялістычныя краіны займаюць цяпер 26 працэнтаў плошчы зямлі. У іх жыве ўжо да 1134 мільянаў чалавек, у той час, як у 1919 годзе было толькі 138 мільянаў. Буйныя імперыялістычныя дзяржавы (ЗША, Англія, ФРГ, Францыя, Японія, Італія) разам з калоніямі займалі ў 1919 годзе плошчы ў 60,3 мільяна квадратных кіламетраў, мелі насельніцтва 855 мільянаў чалавек. Цяпер гэтыя лічбы адпаведна зменшыліся да 14,1 і 524,8 мільяна, галоўным чынам у выніку ліквідацыі каланіяльнай сістэмы.

Цікавыя параўнальныя паказчыкі развіцця эканомікі сацыялістычных і капіталістычных краін. Калі прыняць узровень 1937 года за 100, то прамысловая вытворчасць у сацыялістычных краінах вырасла з таго часу прыкладна ў 7,5 раза, а ў капіталістычных — у 2,7 раза. Не менш красамоўная дынаміка апошніх гадоў. За 1950—1962 гады выпуск прамысловай прадукцыі краін — членаў Савета Эканамічнай Узаемадапамогі павялічыўся ў 3,6 раза, тады як краін — удзельніц «агульнага рынку» — у 2,4 раза. У СССР выпуск прадукцыі за гэты час узрос у 3,6 раза, у ЗША — у 1,6 і Англіі — у 1,4 раза.

Натуральна, што і доля краін сацыялізму ў сусветнай прамысловай прадукцыі таксама істотна змянілася. У 1937 годзе яна раўнялася прыкладна 10 працэнтам, у 1950 годзе — 20, а ў 1962 годзе ўжо 38 працэнтам. Пры гэтым уздзяльная вага Савецкага Саюза ў сусветнай прамысловай прадукцыі дасягнула амаль 20 працэнтаў.

У першую дзесятку буйнейшых у свеце вытворцаў сталі ўваходзяць сёння (паслядоўна па фактычнаму аб'ёму): ЗША, СССР, ФРГ, Японія, Вялікабрытанія, Францыя, Італія, Польшча, Чэхаславакія, Бельгія; па нафце: ЗША, СССР, Венесуэла, Кувейт, Саудаўская Аравія, Іран, Ірак, Канада, Інданезія, Алжыр; па выработцы электраэнергіі: ЗША, СССР, Вялікабрытанія, Японія, ФРГ, Канада, Францыя, Італія, ГДР, Швецыя (разлік, які і ў іншых выпадках, зроблен па сярэднямесячных даных без Кітайскай Народнай Рэспублікі, бо вызначыць яе месца няматэрыяльна: няма даных за апошнія гады). Гэты пералік лішні раз пацвярджае, што ў свеце адбываюцца сур'ёзныя колькасныя і якасныя зрухі. Многія раней адсталыя краіны ўстаюць у пару прамысловай сталасці, ствараюць уласныя сучасныя комплексы нацыянальнай эканомікі.

Ход і зыход, спаробніцтва дзюх сусветных сістэм у расшаючай ступені залежыць ад

развіцця эканомікі СССР і ЗША. За апошнія дзесяць гадоў (1954—1963) выпуск прамысловай прадукцыі ў СССР у разліку на душу насельніцтва павялічыўся на 128 працэнтаў, а ў ЗША — на 15 працэнтаў. Выпрацаваны сталі ў СССР вырасла за гэты час на 77 працэнтаў, а ў ЗША, наадварот, скарацілася на 18 працэнтаў. Выпрацавана электраэнергія ў СССР узнялася на 160, а ў ЗША — прыкладна на 66 працэнтаў. Здабыча нафты ў СССР павялічылася ў 3,3 раза, а ў ЗША засталася прыкладна на ўзроўні 1953 года. Вытворчасць цэменту ў СССР вырасла на 220 працэнтаў, а ў ЗША — менш чым на 10 працэнтаў. Савецкі Саюз займае першае месца ў свеце па агульнаму аб'ёму вытворчасці жалезнай руды, вугалю, коксу, асобных відаў прадукцыі машынабудавання, цэменту, аконнага шкла, зборнага жалезабетону, драўніны, піламатырыялаў, шарцыяных тканін, масла, цукру і некаторых іншых відаў прадуктаў.

У сувязі з неўраджаем мінулага года Савецкі Саюз закупіў за граніцай каля 12 мільянаў тон збожжа. І адразу ж некаторыя органы заходняй прэсы зашумелі аб «крызісе савецкай сістэмы сельскай гаспадаркі», «правале» калгаснага ладу і гэтак далей. Але хіба можна рабіць нейкія вывады на падставе вынікаў толькі аднаго, да таго ж неўраджайнага года?

Даведнік дае ўяўленне аб вытворчасці збожжа ў СССР за мінулае дзесяцігоддзе. Яна вырасла (у мільёнах тон) — з 82,5 у 1953 годзе да 148,2 у 1962 годзе (ЗША ў 1962 годзе атрымалі 174,1 мільёна тон). Вытворчасць мяса ў тым жа годзе павялічылася ў СССР з 5,8 да 9,5 мільёна тон (ЗША — 18,4), малака — з 36,5 да 63,9 (ЗША — 57,1), масла — з 497 да 940 тысяч тон (ЗША — 720), яек — з 16,1 да 30,1 мільярда штук (ЗША — 64,0).

У апошні час у Савецкай краіне распрацавана цэлая сістэма новых мер па інтэнсіфікацыі сельскай гаспадаркі. Павялічваецца вытворчасць мінеральных угнаенняў, павышаецца механізацыя палявых работ, у шырокіх маштабах ажыццяўляецца ірыгацыя і меліярацыя. Усё гэта дазволіць савецкаму народу ў бліжэйшы час дасягнуць новых поспехаў у павелічэнні вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі.

Ва ўсіх сферах грамадскага і эканамічнага жыцця сацыялізм зарэкамендаваў сябе як найбольш прагрэсіўны лад. Аб гэтым гавораць аб'ектыўныя сведкі — лічбы, прыведзеныя ў даведніку «Сусветная эканоміка».

Ул. СМАЛЯНСКІ.

каментатар АДН, кандыдат эканамічных навук.

Тры БелАЗаўскія волаты. Фота Г. Усламава.

Космас—мірным мэтам

Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў паслаў прэзідэнту ЗША Ліндану Б. Джонсану адказ на пісьмо, пры якім амерыканскі прэзідэнт накіраваў кіраўніку Савецкага ўрада камплект фатаграфій паверхні Месяца, зробленых амерыканскім касмічным караблём «Рэйнджэр VII» 31 ліпеня 1964 года.

Мы рады таму, піша М. С. Хрушчоў, што цяпер услед за савецкімі вучонымі, якія ў 1959 годзе сфатаграфавалі адваротны бок Месяца, амерыканскія вучоныя ўнеслі істотны ўклад у агульную намаганні дзяржаў па вывучэнню і асваенню касмічнай прасторы.

М. С. Хрушчоў падзяляе думку прэзідэнта ЗША аб тым, што навуковымі адкрыццямі павінны карыстацца ўсе народы ў імя міру і прагрэсу. Савецкі Саюз, падкрэслівае М. С. Хрушчоў, імкнецца да таго, каб космас служыў толькі мірным мэтам.

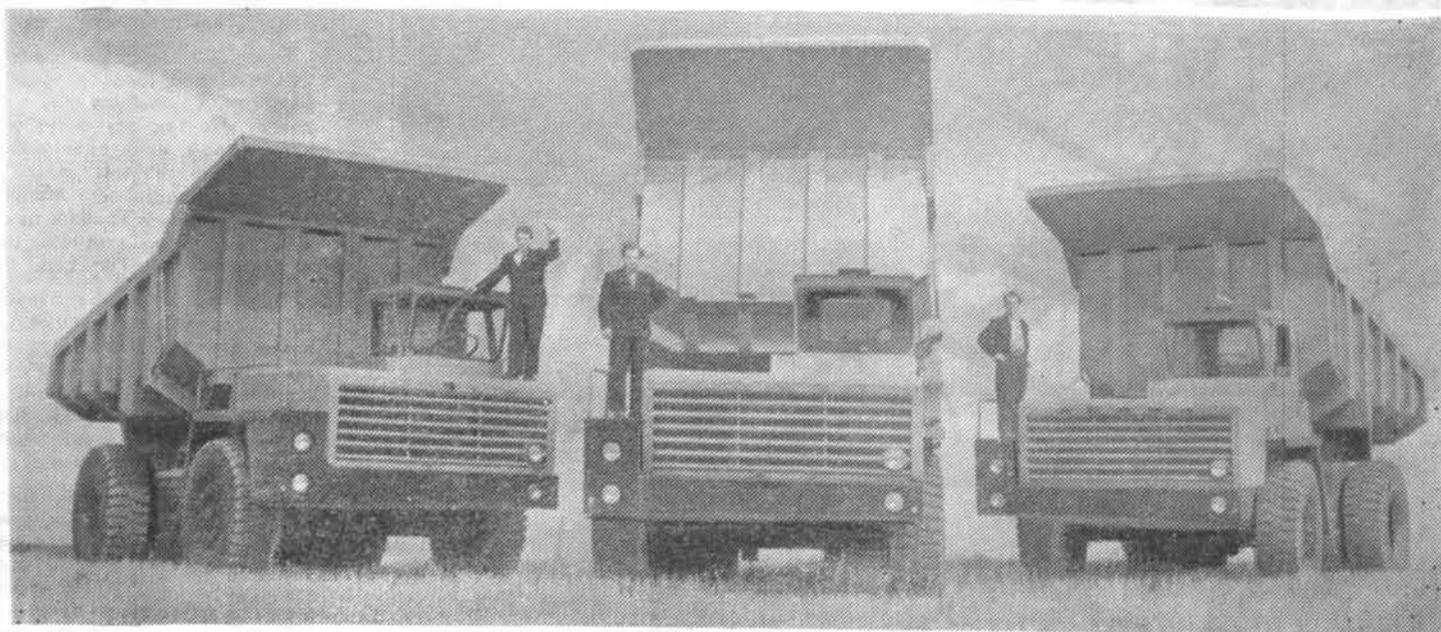
(ТАСС).

Дыпламаты на цаліне

ЦАЛІНАГРАД. «Наша паездка была вельмі цікавай, павучальнай, плённай. Мы бачылі бязмежнае мора пшаніцы — багацейшы ўраджай», — сказаў пасол Ганы Дж. Б. Эліот, які ўзнагароджаны вялікую групу дыпламатаў з 16 краін, што закончыла чатырохдзённае падарожжа па Цалінаму краю.

Пасол Аўстраліі Сцюарт Джэмисон заявіў карэспандэнту ТАСС: — Вялікае ўражанне зрабіў багаты ўраджай. Некаторыя газеты заходніх краін неабгрунтавана параўналі Цалінны край з «пыльным катлом». Гэта яўная памылка. Там, дзе мы былі, не сустракалася і слядоў эрозіі. Лічу, што пры выкарыстанні агратэхнічных і хімічных сродкаў Цалінны край надойга захаввае сваё значэнне буйнай жытніцы.

— Поўны здзіўлення і захаплення тым, што зроблена на цалінных землях за такі параўнаўча кароткі тэрмін, — сказаў пасол Канады Роберт А. Д. Форд. — Усё, што я бачыў, выглядае вельмі добра.

Будні сямігодкі

НА БЫЛОЙ ПЯСЧАНАЙ ВЫСПЕ

Любаньшчына... Звілістая дарога вядзе ў глыбіню лесу. Паабалал яе мільгаюць каржакватэрыя дубы, стройныя елкі, белыя, ледзь заімжэлыя ўнізе бярозы. На пералесках чарнеюць роўняны, як стрэлы, канавы. З усіх бакоў даносіцца рокат трактараў і машын, здалёк чуваць вясёлыя дзявочыя песні.

У змроку, наперадзе—ззянне электрычных агнёў. Гэта вёска Камуна — цэнтр калгаса імя Беларускай Ваенскай Акругі. Гадоў 40 назад на гэтай пясчанай выспе стаялі тры падслепаватыя хацінкі.

«Вечныя жабракі» — так называлі мясцовых сялян за іх галечу і беднасць.

— Не жылі, а гаравалі, — расказвае піянер асваення балот Дзмітрый Еўдакімавіч Каленчанка.

...Даўно змяніла сваё аблічча палеская зямля. І гэта вынік працы савецкіх людзей. Да 25 цэнтнераў з гектара збожжавых, 200 цэнтнераў бульбы, 270 цэнтнераў цукровых буркоў, 600 цэнтнераў зялёнай масы кукурузы, 10 цэнтнераў валакна канопель даюць цяпер некалі непразныя багны. І не сахой корпае

цяпер селянін сваю палоску. 10 тысяч гектараў зямлі ў гэтым калгасе апрацоўваюць 60 трактараў. Акрамя таго, у гаспадарцы 40 грузавых аўтамашын.

Жывёлагадоўчыя фермы нагадваюць сапраўдныя гарадкі. Яны электрыфікаваны, поўнаасцю механізаваны. Па 400 цэнтнераў малака і 60 цэнтнераў мяса на сто гектараў сельгасугоддзяў атрымліваюць у калгасе за год.

Есць у гаспадарцы свой пенькавад, крухмальня, цагельны, лесопільны заводы, сталярны цэх, электрастанцыя, аўтарамонтны майстэрні, шэсць клубай. На розных участках вытворчасці працуюць больш ста электраматраў.

З ростам эканомікі калгаса палыпаеца матэрыяльны дабрабыт хлебарабаў, павышаецца іх культурны ўзровень. Не пазнаць цяпер вёсак Кузьмічы, Куценка, Нежыны, Камуна і інш. Тут з'явіліся новыя вуліцы, выраслі прыгожыя дамы. Над многімі з іх узвышаюцца тэлевізійныя антэны, у кожным радзе, электрасвятло. Хутка будзе завершан мантаж водаправода. У калгасе ёсць свая аўтаматычная тэлефонная станцыя.

В. БЫЧОК.

ПЕРШАЯ ПРОБНАЯ

Цэх мерсерызаванай пражы ўведзены ў дзеянне на фабрыцы № 1 Баранавіцкага баваўнянага камбіната. Тут атрымана пробная партыя высака якаснай баваўнянай пражы, апрацаванай моцным растворам шчолаку, каб надаць матэрыялу шаўкавісты бляск, мяккасць, трываласць. Цэх будзе пастаўляць мерсерызаваную пражу віцебскай трыкатажнай фабрыцы «КІМ».

НА ТРАСЕ «ДРУЖБЫ»

МАЗЫР. Закончылася будаўніцтва другой чаргі і пачалася адладка абсталявання галаўной перапампоўваючай станцыі нафтаправода «Дружба». Адсюль магутны перапампоўваючы канструкцыі перагоняць прывольскую нафту ў брацкую сацыялістычную Чэхаславакію.

ЗАПАЛЬВАЮЦА ЗОРЫ ЛУКОМЛЬСКАГА ВОЗЕРА

Вякамі драмала велічнае Лукомльскае возера — сведка многіх гістарычных падзей. Але тры гады назад прышлі сюды геадэзісты, пачалі весці падрыхтоўчыя работы. А сёлета тут з'явіліся будаўнікі. Пачалося ўзвядзенне яшчэ аднаго гіганта беларускай энергетыкі—Лукомльскай ДРЭС.

...Як вокан акінуць — глядзь. Кружыла мяцеліца, моцным быў мароз. Але не спалохала завіруха будаўнікоў. Адной з першых прыбыла сюды брыгада муляроў, якой кіруе Уладзі-

мір Раманаў. На яе рахунку многа слаўных спраў. Некалькі год брыгада працавала на ўзвядзенні раду аб'ектаў у паўночных абласцях краіны, а затым прымала ўдзел у будаўніцтве Бярозаўскай ДРЭС. Цяпер Уладзімір і яго сябры Р. Яншэўскі, М. Міронаў і іншыя ўзводзяць гэты энергагігант.

Бешанковіцкі раён.

Л. ЛУКАШОНАК.

ЭЛИЗАБЕТ ГЭРЛІ ФЛІН

5 верасня 1964 года ў Маскве на 75-м годзе жыцця пасля нядоўгай, але цяжкай хваробы памёрла старшыня Камуністычнай партыі ЗША, выдатная дзеячка амерыканскага і міжнароднага рабочага і камуністычнага руху, мужны змагар за мір, дэмакратыю і сацыялізм таварыш Элізабет Гэрлі Флін.

СЯБАР ЖЫВЕ Ў АСЕЦІ

Успамінаючы
Мінулае

«Вайна мяне застала намеснікам камандзіра гаўбічна-артылерыйскага палка па палітчастцы. Неўзабаве камандзір быў забіты, і мне прыйшлося ўзяць на сябе яго абавязкі. Адыходзілі з цяжкімі баямі пасля сямі дзён абароны крэпасці Асавец. Пры пераходзе праз мост у раёне Лясной трэнілі ў засаду. У жывых засталіся нямногія. Я з двума байцамі кінуўся ў ваду, каб перабрацца праз раку ўплай. Калі надплылі да берага, нас схпілі гітлераўцы...»

Праз два дні Ахбалат Сахмурзаевіч Карсанай, радкі з пісьма якога прыведзены вышэй, быў кінуты ў таварны вагон. Поезд ішоў у бок Брэста. У разгараным мазгу

мроіліся думкі, перад вачыма мільгалі эпізоды баёў, адступлення. Першы дзень вайны... Горад Граева пад Беластанкам... Там засталася сям'я—жонка Аза, сыны Вова, Сярожа і дачка Зіначка. І вось—палон!.. Гэта не ўкладвалася ў галаву, не хацелася гэтаму верыць. «Уцякаць, уцякаць у што б там ні стала!» — думаў Ахбалат.

Калі поезд мінаваў станцыю Бяроза-Картузская, Карсанай выбраў зручны момант і выскачыў з вагона. Раздаўся трэск кулямётных і аўтаматных чэргаў. Але кулі праляцелі міма...

У далейшым яму ўдаслося перайсці лінію фронту і дабрацца да часцей Чырвонай Арміі. Ён граміў ворага на Кур-

скай дузе, прайшоў з баямі праз Беларусь, удзельнічаў у разгроме немцаў пад Варшавай, штурмаваў Берлін. Вайну закончыў у званні падпалкоўніка. За храбрасць і адвагу ўзнагароджаны 12 ўрадавымі ўзнагародамі. У 1946 годзе Ахбалат Сахмурзаевіч пайшоў у запас і вярнуўся на радзіму — у Паўночную Асецію.

Але Карсанай так і не ведаў, каму ён абавязаны сваім выратаваннем у час уцёкаў з п'янону. Аднак ён не пакідаў думкі аб пошуках свайго вы-

ратавальніка. Вялікую дапамогу ў гэтым аказаў Карсанаву яго былы камандзір Міхаіл Рыгоравіч Жыткоўскі, які цяпер пражывае ў горадзе Брэсце. Іменна Жыткоўскаму больш чым праз 20 гадоў удалося ўстанавіць, што чалавек, які даў прытулак у грозную гадзіну вайны савецкаму воіну, быў жыхар вёскі Аніцэвічы Аляксей Пятровіч Жыгалка.

З ГРАМАДСКІХ ФОНДАЎ

Дзесяткі розных вытворчых пытанняў вырашае на сваіх пасяджэннях праўленне калгаса імя Кірава. Тут і ўборка ўраджаю, і захоўванне тэхнікі, і зімоўка жывёл, і клопаты аб калгасніках.

Нядаўна ў калгасніцы В. Лекуновіч згарэў дом. Праўленне прыняло рашэнне пабудавач ёй новы за кошт калгаса. Мнагадзетная сям'я В. Корзуна страціла карову. Праўленне выдала ёй карову з грамадскага статку.

Такіх запісаў у кнізе пратаколаў пасяджэнняў праўлення многа.

С. ШАПІРА.

Пінскі раён.

Сёння вночере

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Тот, кто жил на Полесье, наверняка слышал старые предания о кладах на болотах, найти которые можно было только по глубоким огонькам. Только никому не давались в руки эти заколдованные сокровища. Но вот пришло время, когда клады полесской земли стали служить людям. Поистине кладовой богатств оказалась Старобинщина, где на базе громадных запасов калийных солей построено мощный калийный комбинат. Горят над Полесьем огни Василевичской и Березовской ГРЭС, работающих на местном топливе — торфе. На осушенных землях колхозники собирают богатые урожаи пшеницы, кукурузы, сахарной свеклы. Обо всем этом рассказывает сегодня наша передовая статья «АГНІ ПАЛЕССЯ».

Недавно вышел в свет краткий статистический справочник «Мировая экономика». Он содержит интересные данные, свидетельствующие о расширении мира социализма и сужении мира капитализма. Социалистические страны занимают теперь 26 процентов площади земли. В них живет до 1134 миллионов человек. С 1937 года промышленное производство в странах социализма выросло примерно в 7,5 раза, а в капиталистических — в 2,7 раза. Если доля стран социализма в мировой промышленной продукции в 1937 году равнялась 10 процентам, то в 1963 году она достигла 38 процентов. Превосходство в соревновании двух мировых систем убедительно подтверждают цифры, приведенные в статье «САЦЫЯЛІЗМ ПЕРАМАГАЕ» (стр. 2).

Сорок лет не видал родных мест Андрей Иванович Наумчик, рабочий из Детройта. И вот он в родной деревне Остромечи, недалеко от Кобрина. Вот как описывает он свои впечатления: «У каждого колхозника я видел достаток в доме. А посетил я каждый дом, так как никто не хотел, чтобы я миновал его, не попробовав его «особенного» сала, меда или «необыкновенных» груш. И каждого надо было уважить... Хорошая жизнь в колхозе, и как бы там у нас ни ругали колхозную систему, я уже не поверю им. Я собственными глазами видел, как хорошо живут люди». С впечатлениями Андрея Наумчика знакомит читателя корреспонденция «ГОСЦЬ З АМЕРЫКІ» (стр. 4—5).

Кончилось пионерское лето, настала пора отъезда и для наших гостей — детей соотечественников из Бельгии и Франции. Много интересного, незабываемого увидели они на Родине своих матерей. Они научились хорошо говорить по-русски, поправились, загорели, разучили наши песни и танцы, и, самое главное, крепко подружались с белорусскими ребятами. Провожать друзей пришли пионеры лагеря «Крыжовка». Когда поезд тронулся, французские и бельгийские ребята махали им галстуками из окошек вагонов. «Спасибо за всё!» — говорили ребята своим новым друзьями. («ДЗЯКУЙ ЗА УСЕ», стр. 4—5).

Вера Алексеевна Вабицкая работает швеей на одной из фабрик Минска. Она живет с мужем и дочерью в новом красивом доме по улице Якуба Коласа. Два ее сына погибли во Франции во время аварии на шахте. «В Эльзасе мы прожили 20 лет, — рассказывает Вера Алексеевна, — и ни разу не видели, чтобы в районе, где живут рабочие, было посажено хоть одно деревце. Здесь же каждый год люди получают хорошие квартиры. Плата за них совсем маленькая. Квартал, в котором мы живем, засажен зеленью, разбиты скверы, парки... Спокойно течет жизнь Вабицких на родной земле («МАЯ ЗНАЁМАЯ ВЕРА АЛЯКСЕЕУНА», стр. 4—5).

Иностранцы туристы, которые посещают наши больницы, всегда с восхищением отзываются о постановке здравоохранения в СССР. Бесплатное лечение они справедливо считают одним из величайших достижений Страны Советов. О заботе и внимании, которыми окружает у нас больных государство, рассказывает статья «АДНА З НАЙВЯЛІКШЫХ ЗАВАЁУ», (стр. 6).

И наоборот, в странах капитала большую брешь в бюджете труженика пробивают расходы на лечение. Простая консультация врача стоит в Америке не меньше 10 долларов, не говоря уже об операциях, за которые врачи берут баснословные деньги. («НА ЧОРНЫ ДЗЕНЬ», стр. 6).

С успехами и достижениями белорусского музыкального искусства знакомит читателя информация композитора эмигранта Сергея Аксакова «ОПЕРЫ, БАЛЕТЫ, САНАТЫ» (стр. 8).

Нядаўна ў Мінску быў наладжаны ніжны кірмаш. На здымку: адзін з куткоў гэтага кірмашу на Цэнтральнай плошчы.
Фота А. Сасіноўскага.

«КАНАДСКИЕ КАПИТАЛИСТЫ

В СТРАНЕ КОММУНИЗМА»

Необычно выглядит обложка одного из последних номеров очень распространенного в Канаде иллюстрированного журнала «Стак ункли». На ней изображена Красная площадь в день 1 Мая. На переднем плане — группа улыбающихся людей. О том, кто они, говорит крупная подпись под фотографией: канадские капиталисты в стране коммунизма. Необычно и содержание еженедельника. Весь номер журнала посвящен фоторепортажу о жизни нашей страны. О ней рассказывают 26 цветных и черно-белых фотоснимков и пять пространственных статей.

За годы Советской власти в СССР побывала не одна тысяча деловых людей из разных стран мира. Один, вернувшись домой, в злобной ненависти обрушивал потоки грязи на первое в мире пролетарское государство. Другие брюзжали из-за отсутствия «комфорта». Подавляющее же большинство покидало страну с чувством глубокого уважения к ее народу и искреннего восхищения увиденным.

До недавнего времени канадцы были сравнительно редкими гостями в СССР. В мае этого года по приглашению Государственного комитета по координации научно-исследовательских работ в Советский Союз приехали 38 представителей крупнейших деловых кругов Канады. По словам «Стар ункли», они контролируют капитал в 30 миллиардов долларов. Две недели канадские бизнесмены провели в СССР, совершили поездку в ряд городов, побывали на заводах, фабриках, электростанциях, познакомились с деятельностью советских учреждений, встречались с рабочими, инженерами, директорами предприятий, министрами. Журнал указывает, что им была дана реальная возможность тщательно изучить страну.

Какие же впечатления вынесли канадские капиталисты от

страны коммунизма? Перелистывая страницы журнала и читая статьи, написанные членами делегации, где излагаются их наблюдения, приходишь к выводу, что, несмотря на совершенно очевидно очевидные классовые взгляды на вещи, канадцы прежде всего руководствовались искренним желанием увидеть и понять, как живут советские люди.

Вот некоторые из их впечатлений.

«46 лет назад коммунисты взяли власть в свои руки, — пишет Джордж Гэтеркоул, первый вице-председатель гидроэнергетической комиссии провинции Онтарио. — За это время в СССР произошли выдающиеся изменения... Сегодня хорошо видно, что народ в СССР лучше, чем когда-либо раньше, питается, одевается, обеспечен жильем, образован, имеет большее чувство уверенности и един как никогда». Гэтеркоул отмечает также преимущества системы социалистического планирования и перечисляет права, какими пользуются у нас трудящиеся.

А вот что говорится в статье доктора Гордона Шрама, сопредседателя Управления гидроэнергоресурсов провинции Британская Колумбия: «Я сидел глубоко в грязи в окопах на севере Франции, когда услышал первые раскаты Великой Октябрьской революции... Теперь, спустя полстолетия, я сам увидел некоторые достижения, родившиеся в результате этого грандиозного социального и политического переворота...»

Мне интересно было бы знать, как реагировал В. И. Ленин, если бы он мог встать из могилы и совершить поездку по СССР. Какое бы чувство у него возникло, когда он увидел плоды революции — многие выдающиеся успехи и все еще серьезные недостатки? Я думаю, что он был бы очень доволен. Он испытал бы чувство удовлетворения, узнав, что его программа электрификации далеко продвинулась за те рубежи, которые Ленин когда-либо представлял, и что сегодня русские превзойдены в способности строить и устанавливать самые крупные и самые производительные тепло-

вые и гидроэнергетические агрегаты. Он был бы восхищен, узнав, что миллионы крестьян были переселены из лагун с земляным полом в квартиры с паровым отоплением.

Его гордость достигла бы зенита, когда он узнал, что рабочие и крестьяне, отсталые и некавалифицированные в 1917 году, первыми запустили спутник Земли, а затем отправили человека в космос.

Президент газовой компании «Консьюмерс гэз» Оука Л. Джонс считает, что нельзя сравнивать жизнь и людей в СССР с жизнью и людьми в капиталистическом мире, как нельзя сравнивать яблоки и апельсины.

«Среди всех групп, которые я встречал, — подчеркивает он, — будь то в магазинах, на улице, в музее, на рынке, на Красной площади или на детских площадках, люди выглядели счастливыми, дружелюбными, сытыми, хорошо одетыми. Они интересуются, как мы живем, о чем думаем, но убеждены, что их образ жизни лучше».

Заканчивается репортаж статьей издателя из Торонто Марша Дженнерета. Он подчеркивает настоятельную необходимость развивать взаимопонимание между канадским и советским народами как необходимое условие дружественных отношений между двумя странами.

Нет сомнения, что такую точку зрения разделяют многие канадцы.

В. ОЗЕРОВ.

АДНА З НАЙВЯЛІКШЫХ ЗАВАЁЎ

ТРИ АРТЫКУЛЫ
НА АДНУ ТЭМУ

Тры гады назад у сям'і калгасніка з вёскі Жукавічы на Навагрудчыне Зарубайкі здарылася вялікае няшчасце: на іх шасцігадовым сыне Сашу, які гуляў на вуліцы, раптоўна загарэлася вопратка.

Пакуль прыбеглі дарослыя, хлопчык атрымаў цяжкія апёкі ног. Дзіця было тэрмінова змешчана ў бальніцу. Чатыры месяцы ўрачы змагаліся за яго жыццё, выкарыстоўваючы велізарную колькасць антыбіётыкаў і кровазмяшчаючых вадкасцей, робячы пераліванне крыві і перасадку кавалачкаў скуры.

Але калі жыццё Сашы было ўжо выратавана, высветлілася, што дзіця не зможа хадзіць. Рубцы зрабілі нерухомымі абодва каленныя суставы. Усё гэта патрабавала доўгага лячэння. Хлопчык быў змешчаны ў рэспубліканскі ортапедычны інстытут. Пяць пластычных аперацый, перасадка скуры і зыскаванне рубцоў былі зроблены дзіцяці для таго, каб ліквідаваць цяжкія вынікі апёкаў. Цяпер Сашу 9 год, ён яшчэ працягвае лячэнне ў хірургічным аддзяленні 3-й клінічнай бальніцы г. Мінска. Яшчэ вельмі многа трэба зрабіць і будзе

зроблена для таго, каб хлопчык паправіўся.

Савецкая дзяржава адпускае велізарную колькасць сродкаў для лячэння грамадзян нашай краіны. Бацькам Сашы не даводзілася задумвацца над тым, дзе ўзяць грошы для лячэння сына. Усе пяць аперацый, унутрывеннае ўліванне крыві і неаднаразовыя кансультацыі дактарамі і вучонымі, незлічоная колькасць пераезак, узмоцненае харчаванне — усё гэта было зроблена за кошт дзяржавы.

У 1-й дзіцячай Мінскай бальніцы лечыцца Валерык Пахлёбкін. Яму 11 год. У хлопчыка вельмі цяжкае захворванне нырака. Бацькі ў дзіцяці няма. Ён жыве з маці Майяй Іосіфаўнай, якая працуе швачкай на фабрыцы імя Крупскай. Аклад у Майі Іосіфаўны — 80 рублёў. Нават чалавеку, які мае значна большы аклад, чым у Пахлёбкінай, было б вельмі цяжка аплаціць усе расходы па лячэнню. Сродкі, якія затраціла на дзіця дзяржава, амаль немагчыма пералічыць. Дастаткова сказаць, што за апошні месяц хлопчык быў кансультаваны навуковымі работнікамі Інстытута аховы маці і дзіцяці і абласной бальніцы 12 разоў, за гэты ж час яму было пераліта 558 мілілітраў крыві і 650 мілі-

літраў плазмы і зроблена 10 унутрывенных уліванняў глюкозы.

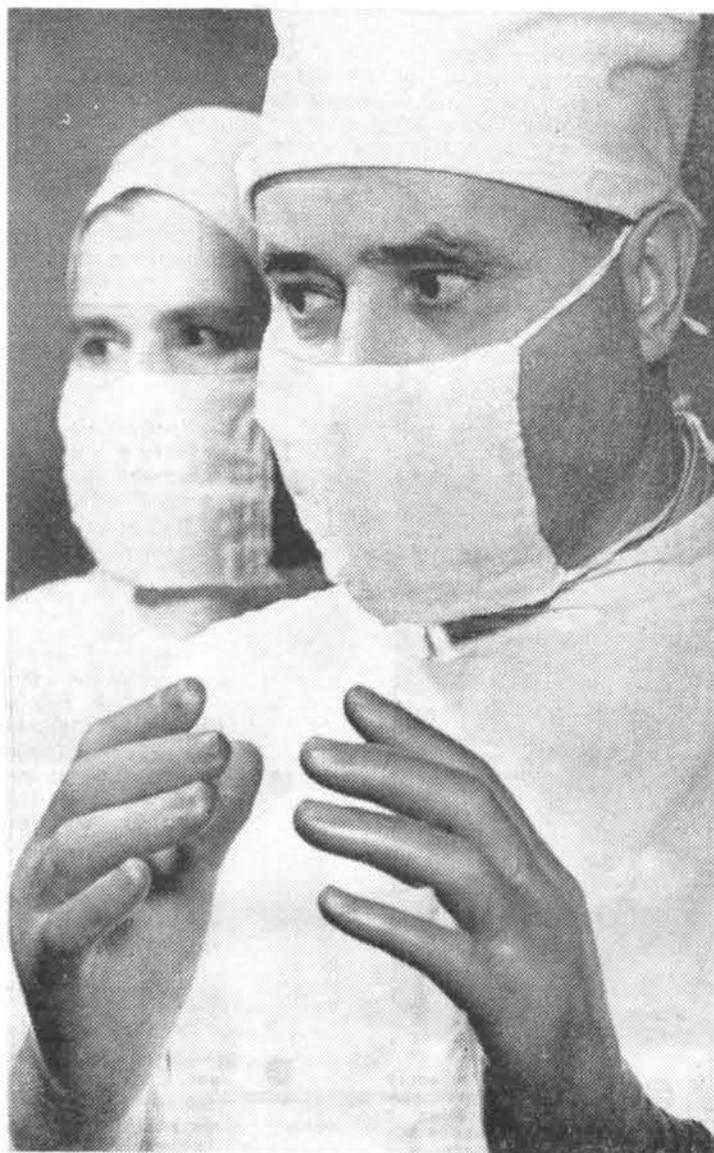
Для дзяцей, якія маюць патрэбу пасля выпіскі з бальніцы ў назіранні ўрача, устанавіваюць так званы стацыянар на даму. Урач штодзённа прыходзіць для таго, каб агледзець дзіця і назначыць яму далейшае лячэнне. Для выканання прызначэнняў прыходзіць на

дом медсястра.

Усе лякарствы дзіця атрымлівае бясплатна з бальніцы.

Госці з-за мяжы, якія наведваюць нашы бальніцы, заўсёды з захапленнем гавораць аб пастаноўцы аховы здароўя ў нашай краіне. Бясплатнае лячэнне яны справядліва лічаць адной з найвялікшых заваёў Краіны Саветаў.

А. ЧАРНЯУСКАЯ.

Дацэнт кафедры факультэцкай хірургіі Мінскага медыцынскага інстытута Юрый Фёдаравіч Лось перад аперацыяй.

Фота Ул. Кітаса.

Чаму задаволены

Пейдж

і чаму незадаволены

англічане

і амерыканцы

Марцін Пейдж да апошняга часу працаваў маскоўскім карэспандэнтам англійскай газеты «Дэйлі экспрэс». Нядаўна ў адной са сваіх карэспандэнцый гэты журналіст адзначаў, што ў якасці госьця савецкай сталіцы ён меў права карыстацца такім жа медыцынскім абслугоўваннем, як і ўсе жыхары Масквы.

«Усе хворыя, якія штодзённа перагортваюць зашмальцаваныя часопісы ў пакоях чаканія ў Англіі, — піша М. Пейдж, — таксама, як і перагружаныя ўрачы, прыёму ў якіх яны чакаюць, маюць грунтоўныя прычыны зайздросціць мне і савецкім урачам, якія абслугоўваюць мяне».

Чаму? Па-першае, і гэта галоўнае, таму, што ў СССР медыцынскае абслугоўванне прыводзіцца бясплатна, за кошт дзяржавы. Па-другое, адзначае англійскі карэспандэнт, «мне даводзілася чакаць урача самае большае паўгадзіны». А па-трэцяе, — рабочы дзень у савецкіх урачоў абмежаваны толькі шасцю гадзінамі.

Усяго гэтага няма, як вядома, ні ў Англіі, ні наогул у іншай капіталістычнай краіне, у тым ліку і ў Злучаных Штатах Амерыкі. Ва ўсёй гэтай сувязі даволі цікава прывесці некалькі даных, якія асвятляюць дзейнасць членаў так званай АМА — амерыканскай медыцынскай асацыяцыі, што аб'ядноўвае амаль усіх лечачых урачоў ЗША.

Члены асацыяцыі — гэта прыватнікі. Яны аб'ядналіся, каб мець магчымасць, карыстаючыся сваёй фактычнай магнаполіям, вымагаць у сваіх кліентаў пабольш долараў.

Як паведамляе нью-йоркскі карэспандэнт ТАСС, наведванае ўрача для кансультацыі каштуе амерыканцу 10—15 долараў, аперацыя апендыцыту — 175—200 долараў, выдаленне шчытападобнай залозы — 500 долараў плюс вялікія грошы за знаходжанне ў бальніцы.

Як эскулапы з АМА абдзіраюць сваіх суайчыннікаў, відаць з такога параўнання. Нараджэнне дзіцяці з абслугоўваннем маці ў радзільным доме ў нас абыходзіцца дзяржаве ў сярэднім 60 рублёў, або 64 долары з некалькімі цэнтамі. Амерыканскія бізнесмены ад медыцыны за гэта бяруць 600 долараў. Адзін дзень знаходжання хворага ў клініцы ў нас абыходзіцца дзяржаве ў 5 рублёў; амерыканцы за гэта ж самае павінны заплаціць прыватнаму ўрачу каля 40 долараў.

Амерыканскі журналіст Р. Картэр у сваёй кнізе «Бізнес у медыцыне» з горьчучу піша: «Злоўжыванне давер'ем і бумажнікам пацыента, правядзенне непатрэбных аперацый, спаганне празмерна высокай платы за лячэнне, прафесійна-нальнае невуцтва і ўстарэлы падыход да медыцынскай навукі і практыкі — такія непасрэдныя вынікі далаварай палітыкі ў медыцыне».

Вось чаму задаволены Марцін Пейдж і незадаволены англічане і амерыканцы!

І. АРЦЕМАУ,
аглядалынік ТАСС.

УКАНАДСКІМ горадзе Таронта ёсць магазін з рускай назвай «Тройка». Там можна купіць рускія кнігі і плацінкі, матрошак і расійскія драўляныя лызкі, вядомую ўсяму свету ікру, рускія грыбы, варэнне і цукеркі. Розныя людзі прыходзяць у магазін, але большасць з іх — гэта рускія, украінцы, беларусы, якія многа год назад пакінулі Радзіму, ратуючыся ад беспрацоўя і нястачы ў царскай Расіі і паяскай Польшчы. У некаторых на грудзях прышпілены значок у форме асенняга кляновага лістка — лістка, адарванага ад роднага дрэва і закінутага да чужых берагоў. Гэта эмблема Федэрацыі рускіх канадцаў — прагрэсіўнай арганізацыі, якая аб'ядноўвае тысячы рускіх патрыётаў.

Такі ж значок носіць прыветліва мідая жанчына, якая ўжо многа год працуе ў «Тройцы». Яе завуць Люба Чэчка.

Люба нарадзілася ў Данбасе, вырасла ў дружнай рабочай сям'і. У яе была вялікая мара стаць урачом. Люба закончыла курсы медыцынскіх сясцёр і рыхтавалася паступаць у інстытут, калі пачалася вайна. Яе родны горад акупіравалі немцы, і Люба ў ліку содзень іншых юнакоў і дзяўчат была вывезена ў Германію.

Голад, адзекі, знявагі, катаржыны работы пад бамбёжкамі — усё зведала Люба, а калі закончылася вайна, яна апынулася ў амерыканскай зоне акупанты, і перад усімі спробамі да вяртання дадому паўставалі непераадальныя перашкоды, пастаўленыя акупацыйнымі ўладамі. Тады дзяўчына працавала на ткацкай фабрыцы і ўсё вольны час праводзіла ў бальніцы, дзе ляжалі яе землякі — былыя вязні канцлагаў. Так яна пазнаёмілася з беларусам Пятром Чэчкам. Пакуты, перанесеныя ў лагеры смерці Дахау, падарвалі яго здароўе настолькі, што ўрачы адмаўляліся яму дапамагчы. Яны лічылі яго безнадзейным. А між тым быў сродак дапамагчы — дарагое і рэдкае па тых часах лякарства пеніцылін. У бясплатнае дастаць яго было немагчыма. З вялікай цяжкасцю расклабавшы грошы, Люба купіла яго для Пятра. Новае лекаства, самаадданы догляд, клопаты і ўвага дзяўчыны зрабілі сваю справу: Пётр пачаў напярэйціцца. Пасля ўсяго непаправітнага. Пасля ўсяго непаправітнага яны сталі адзіна для аднаго са самымі блізкамі, самымі роднымі людзьмі.

Усе дарогі на Радзіму здаваліся адрэзанымі, а жыццё перамяшчанага асоб у Заходняй Германіі было невыносным. І калі прадаставілася магчымасць паехаць у Канаду, дзе, як ім гаварылі, патрэбны рабочыя рукі, яны выкарысталі яе.

З марай аб медыцыне Люба развіталася. Вучыцца без грошай было немагчыма, а работу па спецыяльнасці яна не магла знайсці. Пётр — маляр, удваіх яны нядрэнна зараблялі, але гэта не значыць, што сям'я можа жыць спакойна, не гурбуючыся аб будучым. Пятру ўжо пяцьдзесят гадоў, і з кожным днём знаходзіць работу яму ўсё цяжэй. І таму ўжо цяпер даводзіцца на ўсім эканоміць і адкладваць грошы на чорны дзень.

А такіх дзён у сям'і Чэчка было ніяка. Аднойчы Пётр, працуючы на будаўніцтве шматпавярховага дома, упаў з

НА ЧОРНЫ ДЗЕНЬ...

рыштванняў і зламаў нагу. Тут жа была выклікана хуткая дапамога, папярпешага адвезлі ў бальніцу, зрабілі рэнтгенаўскі здымак, наклалі гіпс. Адчуваючы, чаго будзе каштаваць далейшае лячэнне, ён напрасіў жонку назаўтра ж забраць яго дамоў. Разам з мужам Люба ўвезла з бальніцы рахунак у дзвесце долараў. Вядома тутэйшыя парадкі, яна папрасіла паставіць на аплатам рахунак штамп: «Аплачаны ўсе паслугі». Аднак гэта не пазбавіла яе ад далейшых сюрпрызаў. На дом прыйшоў яшчэ адзін рахунак — сто долараў — асабіста ад урача, які наклаў гіпс.

Патрабаванне было яўна незаконным. Але пакуль Люба хадзіла па інстанцыях, спрабуючы дабіцца справядлівасці, прыйшла пагражаючая павестка: калі рахунак не будзе аплачаны ў тэрмін, будзе апячатана хатняя маёмасць. Урэшце, адвакат, да якога яна звярнулася, параіў разыйсціся з урачом «палюбоўна», заплаціўшы яму пяцьдзесят долараў.

Люба спрабавала агародзіць сябе ад надобных расходаў. Працуючы на швейнай фабрыцы, яна як і ўсе яе таварышы, застрахавалася ў адной «вельмі надзейнай» страхавой кампаніі. Два гады ўносіла штомесячна па 10 долараў. У выпадку хваробы яна ўжо магла разлічваць на істотную

дапамогу. Але «надзейная» кампанія нечакана прагарэла, а грошы ніхто і не падумаў вярнуць.

Іменна ў гэты час Люба сур'ёзна захварэла, і ёй прыйшло звярнуцца да ўрача. Забяспечыўшы пацыентку шматлікімі рэцэптамі, урач сказаў ёй прыйсці праз тыдзень. Візіт праз тыдзень — дзесяць долараў, яшчэ адзін візіт — дзесяць долараў. Плата за лякарства, рэнтген і аналізы — асобна. Так працягвалася каля года. Уся заробатная плата ішла на лячэнне, а паліяшэння не было прыкметна. Страціўшы надзею, Люба пайшла да другога ўрача. Паглядзеўшы на старыя рэцэпты, той толькі ахнуў і развёў рукамі:

— Якое шарлатанства! Ваш урач спецыяльна даваў вам зусім неэфектыўныя сродкі. Хвароба не вельмі прагрэсавала, але вылечыць яе такім спосабам нельга. Ён стараўся захаваць вас як пацыентку, каб даўжэй выцягваць долары.

Так Люба на сабе адчула, як гуманная прафесія ўрача, якая для яе заўсёды была святыняй, ператваралася ў капіталістычным свеце ў самы бессаромны бізнес.

«Калі ў Таронта закрываецца магазін «Тройка», Люба ідзе дадому. Яна не спяшаецца. Усё роўна Пятра няма дома. Усе вечары і нядзельныя дні ён заняты пошукамі пад-

радаў. Пётр працуе вельмі многа, значна больш, чым дазваляе яго здароўе.

Але бываюць у Любы Чэчка і светлыя дні. І самым светлым з іх быў той летні дзень 1964 года, калі яна з групай турыстаў — членаў дэлегацыі ФРК ступіла на родную савецкую зямлю. Яна пабывала ў Маскве, Кіеве, Ленінградзе, у Гомелі, дзе пабачылася са сваякмі Пятра. Больш тыдня правяла ў Мінску. Канадскія турысты наведвалі Беларускае аўтамабільнае завод, падшыпнікавы завод, Мінскі камвольны камбінат, Кіраўнікі прадпрыемстваў і рабочыя многа разказвалі ім аб умовах свайго жыцця і работы. Сотні бясплатных або вельмі танных плацівак у санаторыі атрымліваюць рабочыя кожнае лета. Працуюць пачына прафілакторы. На саміх прадпрыемствах адкрыты паліклінікі з тэрапеўтычным, хірургічным, гінекалагічным, рэнтгенаўскім і іншымі кабінетами, дзе працаўнікі могуць атрымаць бясплатна неабходную дапамогу.

— Нас захапляюць грандзёжныя будовы Савецкага Саюза, — гаварыла нам Люба Чэчка, — поспехі яго народнай гаспадаркі. Але не менш захапляюць нас, жыхароў капіталістычнага свету, тыя клопаты аб простым чалавеку, які адчувае літаральна на кожным кроку. Мы яшчэ раз пераканаліся, што Савецкая ўлада — ўлада народа.

Д. БАБАК, С. КЛІМКОВІЧ.

ПУСТЬ ВЕЧНО МИР

ШАГАЕТ ПО ПЛАНЕТЕ

У Польщі аднаўляюцца старажытныя будынкі і гістарычныя помнікі. Да іх належыць вуліца Длугі Тарг у Гданьску, дашчэнту разбураная ў час вайны, а сёння адзін з прыгажэйшых куткоў горада.

ФЕСТИВАЛЬ У АЛЕКСАНДРЫІ ЗАКОНЧАН

КАІР. У Александрыі закончыўся 3-ці Міжнародны фестываль тэлевізійных фільмаў, у якім прымалі ўдзел 36 тэлекампаній 26 дзяржаў. За 10 дзён журы фестывалю прагледзела звыш 100 тэлевізійных фільмаў.

Прэміяй фестывалю «Бронзавы лотас» па раздзелу драматычных фільмаў адзначан савецкі тэлевізійны фільм «Пасля балу», зняты па апавяданню Льва Мікалаевіча Талстога.

Прэміі фестывалю таксама атрымалі тэлевізійныя фільмы ААР, Чэхаславакіі, Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, ЗША, Францыі, Бельгіі, КНР і Швейцарыі.

АНТЫВАЕННАЯ ДЭМАНСТРАЦЫЯ

ЗАХОДНІ БЕРЛІН. У сувязі з 25-й гадавінай з дня пачатку развязанай гітлераўскімі фашыстамі другой сусветнай вайны ў Заходнім Берліне адбылася антываенная дэманстрацыя, наладжаная групай моладзі.

Удзельнікі дэманстрацыі правезлі па цэнтральных вуліцах горада на аўтамашынах транспаранты з лозунгамі, якія заклікаюць да барацьбы супраць палітыкі ваенных падрыхтаванняў, за канкрэтную палітыку міру.

ДАХОДЫ ФЕРМЕРАУ ПАДАЮЦЬ

НЬЮ-ІОРК. Міністэрства земляробства ЗША апублікавала статыстычныя даныя аб цэнах на тавары сельскай гаспадаркі. Гэтыя даныя сведчаць аб далейшым падзенні даходаў амерыканскіх фермераў. Міністэрства прызнала, у прыватнасці, што цэны на збожжавыя і жывёлу, якія выплачваюцца фермерам, у мінулым месяцы зноў упалі і былі самымі нізкімі з усіх жніўняўскіх цэн за апошнія дзесяць год. У той жа час выдаткі вытворчасці фермераў значна ўзраслі.

ТАК БОЛЬШ БЯСПЕЧНА

НЬЮ-ІОРК. Рэспубліканская газета «Стар» (выдаецца ў г. Канзас-Сіці), якая за апошнія семдзесят два гады ні разу не выступала ў падтрымку кандыдатаў у прэзідэнты ЗША ад дэмакратычнай партыі, на гэты раз выказалася за выбранне прэзідэнта дэмакрата Ліндана Джонсана. Прычына? Газета лічыць, што «больш бяспечна пакінуць яго (прэзідэнта Джонсана) палец на ядзерным курку, чым ускладаць такую велізарную адказнасць на сенатара Голдуотэра».

ПА ЗАКАЗАХ БУНДЭСВЕРА

БОН. Прадпрыемствы авіяцыйнай фірмы «Месершміт», якая ў гады другой сусветнай вайны была адным з галоўных пастаўшчыкоў самалётаў гітлераўскаму вермахту, цяпер зноў вырабляюць баявыя самалёты.

Як паведамляе газета «Франкфуртэр Рундschau», у апошнія гады прадпрыемствы заходнегерманскай фірмы «Месершміт АГ» былі заняты пераважна выкананнем заказаў міністэрства абароны на будаўніцтва рэактыўных знішчальнікаў «Локхід Ф-104г», «Старфайтэр» і «Фіат Г-91».

ЯШЧЭ АДЗІН ПАДЗЕМНЫ ЯДЗЕРНЫ ВЫБУХ

НЬЮ-ІОРК. Амерыканская камісія па атамнай энергіі аб'явіла аб новым падземным ядзерным выбуху, які быў зроблен на выпрабавальным палігоне ў штаце Невада. Паведамляючы аб гэтым, агенцтва Асашытэд Прэс падкрэслівае, што гэта 26-ы падземны ядзерны выбух з моманту падпісання Дагавору аб забароне выпрабаванняў ядзернай зброі ў атмасферы, пад вадой і ў касмічнай прасторы ў жніўні мінулага года.

1 СЕНТЯБРЯ 1939 года. Чорнай краской вписана эта дата в календарь истории. Неспровоцированным нападением фашистской Германии на Польшу в этот день началась вторая мировая война — величайшая по масштабам вооруженная борьба в жизни человечества. В ней участвовало 61 государство с населением 1700 миллионов человек, или более 80 процентов всего населения земного шара. Кровавопрлитие длилось ровно шесть лет — до 2 сентября 1945 года. Пятьдесят миллионов убитых на полях сражений, умерших в результате военных действий или павших от руки фашистских палачей — вот чего стоила человечеству эта война.

Война, развязанная фашистскими агрессорами двадцать пять лет тому назад, была чудовищным преступлением системы империализма.

Однако вторая мировая война была явлением многосторонним и значительно более сложным. В планах и действиях зачинщиков второй мировой войны, в орбиту которой с 22 июня 1941 года оказалась втянутой и великая страна социализма — Советский Союз, — соседствовали два различных направления. Первое из них выражало конкурентную борьбу между империалистами. Второе направление заключалось в стремлении мирового империализма уничтожить государство социализма.

НАПАДЕНИЕ ГИТЛЕРОВСКОЙ Германии на СССР представляло собой попытку остановить, повернуть в иное русло объективный исторический процесс, ведущий к гибели капиталистической системы. Эта попытка питалась и поддерживалась бредовой идеей империалистического господства над миром, а также далеко идущими расчетами западных империалистов — укрепить свое положение на почве взаимного ослабления Германии и СССР.

Империалистический, варварский характер целей германского фашизма, жестокая система террора и насилия, вводимая гитлеровцами в захваченных ими странах под флагом пресловутого «нового порядка», — все это не могло не вызвать сопротивление народов. Вот почему с первых же дней войны проявились и стали постепенно нарастать освободительные антифашистские тенденции. Вынужденное же вступление в войну нашего социалистического государства окончательно изменило характер войны, привело к образованию широкой антифашистской коалиции государств и народов. Вторая мировая война, вызревшая в недрах империалистической системы, превратилась в освободительную, антифашистскую для стран, сражавшихся против Германии, Италии, Японии и их сателлитов в Европе, а также против Японии — в Азии.

В результате сложилось своеобразное положение, при котором Советский Союз оказался в одном военном лагере с крупнейшими капиталистическими странами, воевавшими против Германии. И несмотря

на все внутренние различия стран, на наличие у правящих кругов США и Англии своих империалистических целей, от которых они в ходе всей войны и не думали отказываться, коалиция оказалась достаточно прочной и жизнеспособной — война с гитлеровцами увенчалась победой, при решающем вкладе в нее советского народа.

К 25-ЛЕТИЮ СО ДНЯ НАЧАЛА ВТОРОЙ ИМПЕРИАЛИСТИЧЕСКОЙ ВОЙНЫ

ДЛЯ НАРОДОВ Советского Союза Великая Отечественная война была самой тяжелой и кровавопрлитной войной в их истории. В ней с особым цинизмом обнажилась членовеннистическая сущность германского фашизма. Прикрываясь флагом антикоммунизма и лозунгом мнимого превосходства немецкой расы, гитлеровцы поставили своей задачей истребление русских, украинцев, белорусов, так же как и поляков, чехов, сербов и других славянских народов, рассчитывая сохранить лишь ту часть населения оккупированных территорий, которая была нужна германскому рейху в качестве рабской рабочей силы. Но наш народ, руководимый великой Коммунистической партией, вдохновляемый бессмертными идеями Ленина, опрокинул эти преступные замыслы. Народные массы, славные Советские Вооруженные Силы преодолели все трудности, добились решительного перелома в ходе борьбы с врагом и нанесли ему сокрушительное поражение. Этим еще раз была ярко продемонстрирована могучая жизнеспособность и несокрушимость советского социалистического строя.

Вторая мировая война закончилась совсем не так, как рассчитывали ее инициаторы. Империализм вышел из этой схватки резко ослабленным. Победа антифашистской коалиции, и прежде всего Советского Союза, над фашистским блоком знаменовала собой поражение всей мировой реакции. Советский Союз не только не оказался уничтоженным или хотя бы ослабленным — на что, разумеется, втайне рассчитывали реакционеры даже в стане наших союзников, — но и вышел из войны неизмеримо более сильным и авторитетным в международных отношениях.

Победа народно-демократических революций в ряде стран Европы и Азии пробрала незаполнимые брешь в мировой капиталистической системе. Народы колониальных и зависимых стран решительно восстали на борьбу за свою свободу и независимость, сбросили с плеч ненавистное ярмо колониального рабства.

КОНЕЧНО, громадные изменения, происшедшие в жизни человечества, нельзя рассмат-

ривать только как прямое следствие войны. Они результат длительного и закономерного развития человечества в эпоху умирания капитализма и победного шествия по земле социалистических идей. Война лишь обнажила самые глубины современных противоречий и ускорила разрешение некоторых из них.

Это не значит, что война вообще является вернейшим способом решения социальных задач, в частности способом борьбы против империализма, как это пытаются утверждать китайские догматики. Коммунистические партии, верные учению Маркса и Ленина, решительно выступают против войны, как способа решения международных споров и конфликтов, твердо стоят за мирное сосуществование государств с различным социальным строем. Лозунг мирного сосуществования особенно важен в современных условиях, при чудовищном развитии военной техники.

Обреченные историей господствующим эксплуататорским классам не могут сделать прямых и решительных выводов из уроков истории и способны на новые военные преступления. Потерпев сокрушительное поражение во второй мировой войне, германские милитаристы и реваншисты немедленно стали готовиться к третьей, надеясь «перепрыгнуть» в свою пользу сражения, проигранные гитлеровскими генералами. Западногерманский реваншизм не просуществовал бы и дня, если бы не нашлись у него сильные покровители. Ныне фашистское мракобесие распространилось с берегов Рейна за Атлантический океан. Там находится подражатели Гитлера, мечтающие путем ракетно-ядерной войны против стран социализма достичь того, что замыслил фюрер.

Это делает актуальнейшей задачей современности борьбу против угрозы войны, за ее предотвращение, против всякого рода «бешеных» и «полубешеных», размахивающих водородной бомбой или пытающихся ее заполучить ради достижения своих империалистических целей. Новая мировая ракетно-ядерная война, грозящая гибелью сотням миллионов людей, должна быть предотвращена!

Е. БОЛТИН.
Генерал-майор.

Мир: — Странная у них манера отмечать 25-ю годовщину начала второй мировой войны!

«Комба», Париж.

ПРЫСТАНИШЧА НАЦЫСТАУ

Иозефа Менгеле, аднак, няма на лаве падсудных. Ён хаваецца ад заходнегерманскай Феміды. Яшчэ ў 1951 годзе, адчушы небяспеку, былы гауптштурмфюрэр перасяліўся за акіяны, у Аргенціну, дзе ўзначаліў філіял адной баварскай фірмы. Цяпер, як паведамляе заходнегерманскі часопіс «Шпігель», Іозеф Менгеле, якому пераваліла за 50, знаходзіцца ў Парагваі. Час ад часу яго бацька ў начных барах парагвай-

скай сталіцы ў кампаніі былога гітлераўскага аса Рудэля.

Чаму забойца выбраў Парагвай сваім прыстанішчам? Гэта лацінаамерыканская краіна ўжо даўно прыцягвала ўвагу «арыйцаў». У канцы мінулага стагоддзя зяць нямецкага філосафа Фрыдрых Ніцшэ — Бернгард Фёрстэр перасяліўся ў Парагвай, каб у поўнай адпаведнасці з ніцшэанскай тэорыяй выгадаваць сярод некранутай прыроды гэтай краіны «чыстую ары-

ПЛАНЕТА ЗА ТЫДЗЕНЬ

ПЛАНЕТА ЗА ТЫДЗЕНЬ

ПЛАНЕТА ЗА ТЫДЗЕНЬ

У Франкфурце-на-Майне вось ужо некалькі месяцаў судзіць катаў Асвенціма, канцэнтрацыйнага лагера, дзе нацысты закатавалі чатыры мільёны чалавек. Сведкі, якія прайшлі праз пекла Асвенціма, часцей за іншых называюць імя лагера нага ўрача гауптштурмфюрэра СС Іозефа Менгеле. Гэты «вучоны» садзіст з дыпломамі аб заканчэнні філасофскага і медыцынскага факультэтаў, ажыццяўляў у лагерах «селекцыю» — адбор вязняў для газавых камер. У перапынках паміж сваім

галоўным заняткам Менгеле ставіў доследы над жывымі людзьмі, якія заканчваліся заўсёды адным і тым жа вынікам — смерцю. Для эксперыментаў ён аддаваў перавагу дзецям-блізнятам, адно з якіх служыла «кантрольным экзэмплярам». Нацыст, між іншым, не грэбаваў і самым звычайным забойствам, як гэта штодзённа і штогадзінна ўчынялі ў лагерах яго менш вучоныя калегі з ахоўнікаў і наглядачыкаў.

скую расу» — белых звышчалавекаў. Цяпер у Парагваі жыве 30 тысяч немцаў пры двух мільёнах насельніцтва.

Для паўнаты карціны трэба дадаць, што некалькі месяцаў назад бонскі ўрад даў дыктатуру Альфрэда Стрэснеру пазыку ў 12 мільёнаў марак. Вось чаму так вальготна адчуваюць сябе ў Парагваі кат з Асвенціма Іозеф Менгеле і сотні іншых нацысцкіх злачынцаў.

Д. ГУДКОУ.
[АДН].

СВЯТА У БУДЗЕНЬ

Прэч вайны паходні!
Згінь былое зданем!
Мірны дзень сягоння,
Мірныя заданні.
Шмат я чуў і бачыў
З часу перамогі.
У светлы край удачы
Леглі нам дарогі.
Быў і у Маскве я,
Быў ля Волгаграда я...
Усё жыве, дужэе —
Сэрца, вока радуе.
Быў я у Чарнігаве,
На Палескіх межах
Слухаў крыкі кнігавак,
Шэпты Белавежжа.
Слухаў хвой гамонку я,
Слухаў казку даўнюю,
Слухаў песню звонкую
І легенду слаўную.
Браў у жменю глебу
Глушую, адменную;
Браў куліду хлеба
Тройчы блашлавенную.
Бачыў шчырасць сталага
І зухавасць моладзі;
Дбалага, удалага —

У вёсцы і у горадзе.
Перачытваў вершы,
Сэрцам закаханы, —
У соты раз, быў першы, —
І не даў заганы!
Дзе метал — ракою,
Дзе каўшы — як вока,
Сам сваёй рукою
Набіваў апоку.
Браў дэталі гарачую
З рук у майстра жвавага.
Віншаваў з удачай
Юнака бялявага.
Розум, сэрца — ў згодзе...
Я пытаю: дзе шчэ
Стараны, жыццё дзе
Цераз край так плешча?
Дзе такія стрэнеш
Кармазыны раня,
Сінь-блакіты ценяў,
Золата святання,
Срэбны месяц, зоркі,

Ціхай рэчкі хвалі,
У чаратах азэркі,
Статка мір на галі;
Вохкія лагчыны,
Стромкія пагоркі,
Каолы спеў дзяўчыны
У цішы адвячоркаў...
Я вачмі пазта,
У край свой закаханы,
Аглядаю гэта,
Бы зачараваны.
Неба, сонца, кветкі,
Водзь, зямля, паветра,
Гэтыя палеткі
І глыбіні нетраў;
Песні, смех вясёлы,
Права жыць, кунежыцца,
Гарады і сёлы —
Усё людзям належыцца.
Жыць: нам, жыць і
цешыцца —
Хараства ды й годзе!
Хлеб пыхціць у дзежачцы,
Шумна ў карагодзе,
Спаськія куранты нам
Адбіваюць хвалі —
Поўная гарантыя

І жыцця і сілы.
Але сэрца — верад —
Непакоіць, муляе.
Я гляджу ўперад
Толькі праз мінулае.
Ноч. Агонь шугае
Над лясамі гонкімі.
Дзень. Зямля зіхае
Чорнымі варонкамі.
Як жа, як забыцца?
Столькі крыўды, прыкрасці —
Успамін пазбыцца?
Выкрасліць іх? Выкрасці?
Даць ім, як магілам,
Зарасці травой!..
Або жывасілам
Выраць іх з крывёю?
І гляджу і думаю,
І сумую болей я.
Горкую бяду маю
Хіба час адолее.
Нібы лоўж той паліва,
Селішча Галіеўка
Спалена да каліва,
Дробнага калівейка,
Колькі ў брацкіх ямах
Легла ўкатаваных —

Нашых лепшых, нашых
Мужных і адданых.
Не, у нашым сэрцы
Усё занатавана,
Жыць ім і па смерці
Славай нечуванай.
Вось іду з мінулага
У будучыню светлую.
Што ў ва мне ёсць чулага,
Што ў ва мне ёсць ветлага,
Я нясу, як дар той,
Спаленае вёскаю,
Не ўпушчу упарта,
У лецях не расплэскаю.
Край мой сэрцу лобу!
Без жалбы, без голасы,
Моцна сцяўшы зубы,
Беларусь змагалася.
Толькі ў дні жалобы,
У тое ліхалецце...
Як тады было б нам
Жыць на белым свеце,
Каб не шчырасць братняга
Між маіх народаў,
Каб не лад, ды хатняга
Наша еднасць-згода;
Каб не наша партыя,
У вяках ёй слава,
Непахісна-ўпартая
У неўміручых справах.

НАШЫ НОВЫЯ ВYДАННІ

Бібліятэчка газеты «Голас Радзімы» палпоўнілася дзвюма новымі кніжкамі. Адна з іх — «ГОРСТЬ ЗЕМЛІ» — выдадзена на рускай мове. Яе аўтар Сяргей Васільевіч Афанасьевіч 46 год пражыў у Сан-Францыска. У 1962 годзе ён вярнуўся ў Савецкі Саюз і зараз жыве ў Мінску. «Горсть земли» — гэта ўражанні і назіранні чалавека, які апынуўся на роднай, але амаль незнаёмай яму зямлі. Усё яму тут у навіну. Напрыклад, Мінск. Ён застаўся ў памяці Сяргея Васільевіча брудным, маленькім гарадком. А зараз перад ім прадстаў горад з велічымі будынкамі арыгінальнай архітэктуры, шырокімі зялёнымі вуліцамі. Былая вуліца Захар'евская — цяпер галоўная магістраль горада Ленінскі праспект, які б мог стаць упрыгожаннем любой еўрапейскай сталіцы. Няма ўжо і слаўтай Камароўкі. На месцы былых балот выраслі кварталы сучас-

ных жылых дамоў. І не проста назірае Сяргей Афанасьевіч, ён параўноўвае жыццё ў СССР з жыццём у Злучаных Штатах: цэны на прадукты харчавання і плату за кватэру, стан медыцынскага абслугоўвання і народнай асветы, становішча жанчын і, галоўнае, адносіны да людзей працы. І параўнанне гэта не ў карысць Амерыкі. Вялікай асабістай радасцю дзеліцца Сяргей Васільевіч Афанасьевіч з чытачамі: на Радзіме ён сустраўся са сваім адзіным сынам Ігарам, аб лесе якога нічога не ведаў 32 гады.

Другая кніжка, якая толькі што выйшла з друку, — «ДАРОГА ПАД ШКЛЯНЫ КАЎПАК» М. Ражкова-Ружыцкага. Гэта зборнік фельетонаў і невялікіх драматычных сцэнак. «Героі» іх — нашы «старыя знаёмыя» бегуны. Ст. Станкевіч воляй аўтара трапляе ў ізраільскі самалёт, які трымае курс на Тэль-Авіў. За ўздзел у масавых забойствах яўрэяў былы бургамістр горада Барысава павінен прадстаць перад судом. Больш за ўсё Станкевіч баіцца, каб з ім яшчэ да суда не расправіліся абураныя грамадзяне Ізраіля. Але яго «супакойваюць»: для яго прыгатаваны шкляны каўпак, той самы каўпак, пад якім у часе суда сядзеў Эйхман. На жаль, усё гэта толькі сон. Аднак значыствы Станкевіча ніколі не дадуць яму спаць спакойна (фельетон «Дарога пад шкляны каўпак»).

У фельетоне «Без разумовых намаганняў» М. Ражкова-Ружыцкага ўяўляе, якая размова магла б адбыцца паміж літаратурнымі крытыкам і Кастусём Акулам, аўтарам «Змагарных дарог». Гэтую кніжку, у якой няма ні складу, ні ладу, не распаўсюджваць трэба, а сабраць распаўсюджаныя экзэмпляры і кінуць у печку — да такога «выснаву» прыходзіць нават нацыяналістычны крытык.

Крывавай кар'еры сённяшняга «нацыянальнага святога барацьбіта» кеяндыа-дра Уладыслава Рыж-Рыскага прысвячаецца фельетон «Святы з Латыголі». Гэтыя і іншыя фельетоны і сцэны, якія ўвайшлі ў зборнік, напісаны дасціпна і з гумарам. Кніжка «Дарога пад шкляны каўпак» не толькі цікавая, але і карысная, яна паказвае сапраўдны твар тых, хто пад гучнымі словамі аб нацыянальнай барацьбе хавае сваё агіднае здрадніцкае аблічча.

У садах калгасаў і саўгасаў Брэстчыны сёлета багаты ўраджай фруктаў. Ідзе збор яблык, груш, сліў. Вялікі даход атрымае ў гэтым годзе ад садоўніцтва калгас імя Леніна Столінскага раёна. У калгасным садзе каля 50 гатункаў яблык, 30 гатункаў груш і больш 10 гатункаў сліў.
На здымку: вучаніца 10 класа Ганна Грыцукна дапамагае аднавяскоўцам збіраць яблык.

За апошнія 10—15 год музыка альфа і культура Беларусі бясспрэчна перажывае час свайго далейшага росквіту. Саюз кампазітараў рэспублікі налічвае 22 чалавекі, якія ствараюць новыя оперы, балеты, сімфоніі, інструментальныя канцэрты, сюіты, сімфанічныя фантазіі, камерную і ванальную музыку. Дастанова называецца оперы А. Багатырова — «У пушчах Палесся» і «Надзежда Дурава», Я. Ціцюнэ — «Алесь» і «Міхась Падгорны», А. Туранкова — «Яснае святанне», Д. Лукаса — «Кастусь Каліноўскі», балеты Г. Вагнера — «Падстаўная нявеста», «Свет і цені», Я. Глебава — «Мара», оперу Ю. Семянкі — «Калючая ружа», сімфоніі, сімфанічныя пазмы і фантазіі Л. Абелівіча, Н. Аладава, Ул. Алоўнікава і многае іншае, што было створа-

ОПЕРЫ, БАЛЕТЫ, САНАТЫ

на за апошнія гады і гучыць цяпер у тэатрах, у канцэртных залах, па радыё, тэлебачанні... А колькі створана чужоўных песень, рамансаў, дуэтаў, хораў!
Цяпер кампазітары Беларусі пішуць новыя творы. Я. Ціцюні толькі што закончыў сваю 6-ую сімфонію, Н. Аладаў заканчвае сёму сімфонію, А. Багатыроў піша два канцэрты для вяланчэлі і для кантрабаса з аркестрам, Д. Лукас заняты стварэннем новай оперы і новай музычнай камедыі, Г. Вагнер заканчвае новы кан-

цэрт для фартэпіяна з аркестрам, Э. Тырманд піша новую санату для скрыпкі і фартэпіяна, Д. Камінскі стварае канцэрт для скрыпкі з аркестрам, а І. Кузілаў — цікавы цыкл «7 маналогаў» для баса, хору і аркестра.
Не адстаюць ад сваіх старэйшых таварышаў і маладыя беларускія кампазітары: Д. Смольскі заканчвае другую сімфонію і фартэпіянную санату, Ю. Семянкі — апэртву «Рабінавыя каралі» і новыя песні, Я. Глебаў піша трэцюю сімфонію, а Р. Бутвілоўскі — канцэрт для фартэпіяна з аркестрам.

Прыведзены мною спіс далёка не поўны. Але ён умова дастанова кірасоўна гаворыць аб тым, што музыка ў Беларусі бадзёра крочыць уперад.

С. АКСАКАУ,
кампазітар.

Дождж рэкордаў

Чэмпіянат краіны па лёгкай атлетыцы, які праходзіў на Цэнтральным кіеўскім стадыёне, азнаменаваны сапраўдным дажджом рэкордаў. Эльвіра Азольна (Ленінград) адкрыла спаборніцтва сушветны рэкорд — 61 метр 38 сантыметраў. Заслужаны майстар спорту Марыя Іткіна заваявала залаты медаль чэмпіёна краіны ў бегу на 400 метраў з вынікам, які перавышае афіцыйны сушветны рэкорд аўстралійкі Бэці Катберт. Новы рэкорд М. Іткінай — 53 секунды. Відэомае савецкая спартсменка Ірына Прэс (Масква) у найбольш складаным відзе спаборніцтва — пячгор'і набрала 5 194 ачкі — яшчэ адзін сушветны рэкорд. Тры сушветныя рэкорды і шэсць рэкордаў СССР — такі вынік кіеўскага чэмпіянату.
НА ЗДЫМКУ: Марыя Іткіна.

ВАС ШУКАЮЦЬ І ЧАКАЮЦЬ СВАЯКІ

КАЛЯНКЕВІЧ Аляксандра Яўсееўна, якая жыве ў Мінску па вуліцы Малая, 23, шукае брата КАЛЯНКЕВІЧА Афанасія Яўсеевіча, 1882 года нараджэння. Калянкевіч паехаў з Беларусі ў 1910 годзе, да 1941 года знаходзіўся ў Нью-Йорку.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77,
Дом друку.
Рэдакцыя газеты
«Голас Радзімы».

ПА БАЛГАРСКІХ АДРАСАХ

Балгарыя адзначае 20-годдзе з дня звяржэння фашыскай дыктатуры. Нацыянальнае свята балгарскага народа — гэта свята і яе верных сяброў — савецкіх людзей. Мацнеюць і пашыраюцца культурныя і эканамічныя сувязі паміж працоўнымі Беларускай ССР і Балгарыі. У рэспубліцы выходзяць кнігі балгарскіх пісьменнікаў у перакладзе на беларускую мову, а ў Балга-

рыі перакладаюцца на балгарскую мову творы беларускіх пісьменнікаў. У Беларускай дзяржаўнай універсітэце імя Ул. І. Леніна на філалагічным факультэце студэнты вывучаюць балгарскую мову і літаратуру.

Акадэмія навук БССР устанавіла сяброўскія сувязі з Балгарскай акадэміяй навук, сельскагаспадарчым інстыту-

там імя Г. Дзімітрава, з вышэйшым інстытутам народнай гаспадаркі ў Варне, з дзяржаўнай бібліятэкай імя Кірыла і Мефодзія, з універсітэцкай бібліятэкай у Сафіі і іншымі ўстановамі і арганізацыямі. Толькі за першае паўгоддзе 1964 года па балгарскіх адрасах паслана з Мінска 207 кніг і часопісаў, выдадзеных Акадэміяй навук Беларусі.